

PŘÍBĚH ERIKY

Ruth Vander Zee, Roberto Innocenti

Je mnohokrát ověřeno, že žáci se lépe učí, mají-li příležitost učit se pomocí přitažlivého příběhu (přitažlivých příběhů) a přitažlivou formou, která je nutí k aktivnímu přístupu k učení.

S **Příběhem Eriky** lze pracovat již s dětmi **na 1.stupni ZŠ** například takto:

Z obrázku na titulní stránce žáci mohou předvídat, co se na něm asi odehrává, učitel/ka jim může klást doplňující otázky, ptát se na atmosféru, na to, co asi znamená slovo *Verboten*, po chvíli může knihu otevřít na dvoustránce, kde je obrázek celý, děti mohou předvídat, proč mají lidé s sebou rance, proč nastupují do nákladního vlaku, proč jsou odděleni ostatným drátem....

-Při čtení prvních stránek knihy se děti můžeme zeptat, kterým pojmům nerozumějí a pojmy napsat bez vyjasnění či komentáře na tabuli (bude se nejspíš jednat o pojmy *Jeruzalém, Davidova hvězda, koncentrační tábor, ghetto, holocaust, dobytčák,...*)

-Posléze knihou listujeme a necháme žáky z obrázků předvídat, o čem příběh bude a proč si to myslí.

-Teprve pak jim příběh přečteme celý.

-Dáme žákům příležitost k vyjasnění pojmů, na které se před četbou ptaly, ale dáme jim opět příležitost ptát se. Tentokrát již učitel/ka na otázky odpovídá; kde se dají odpovědi vysoudit s textu, hledá odpověď (bez nápovědy či s malou nápovědou učitele) celá třída.

Děti by měly na konci hodiny umět vysvětlit pojmy, na které se na začátku hodiny ptaly, hodinu můžeme ukončit volným psaním s námětem, který tvoří poslední dvě věty Eričina příběhu:

„Dnes má můj strom už zase kořeny. Moje hvězda stále ještě svítí.“

Námět pro 2.stupeň ZŠ (dějepis; občanská výchova; literatura: čtení s porozuměním - hledání souvislostí a porozumění v oblasti žánrů: fikce/ legenda / dokument.)

Kromě dějepisu lze příběh využít také v literární výchově.

Příklad:

Než se dáme do čtení Příběhu Eriky, přečteme či převyprávíme žákům starozákonní příběh o *Mojžíšovi* (např. z knihy Renáty Fučíkové *Obrazy ze Starého zákona*), případně připomeneme také pohádku o *Plaváčkovi*, u nás asi nejvíce známou v podání K.J.Erbna *Tři zlaté vlasy děda vševěda*.

Žáci hledají, co je příběhům společné a v čem se liší, hledají souvztažnosti mezi příběhem Mojžíše a příběhem Eriky; vyučující moderuje diskusi, zapisuje na tabuli poznatky, k nimž žáci dospívají, zapojuje se do diskuse, ale zapisuje také vznikající otázky.

Spolu s žáky o otázkách posléze diskutuje (seznamuje je s fakty holocaustu, může mít k nim připravena písemná historická fakta, atp.).

Cílem je získat vhled do historie, vědět, že holocaust a koncentrační tábory jsou oproti pohádkám a legendám nedávnou realitou, která se může týkat i našich známých, přátel, sousedů.

Na tuto lekci se dá v občanské výchově navázat nebezpečím současných ohnisek nenávisti vůči jiným národnostním, etnickým, sociálním, ... skupinám lidí.

Zpracovala:

Nina Rutová, lektorka programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení, editorka časopisu Kritická gramotnost.